

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/07-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., B., vo veci namietaného porušenia základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, na ochranu mena, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života, na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v prítomnosti účastníka konania a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 17 C 261/2002 a Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 3 Co 251/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2007 doručená sťažnosť J. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich

základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, na ochranu mena, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života, na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v prítomnosti účastníka konania a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 261/2002 a Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Co 251/2005. Sťažnosť bola doručená do podateľne ústavného súdu osobne.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca viedol na Okresnom súde Bratislava I konanie o ochranu osobnosti voči žalovaným P., a. s., a S., a. s. (ďalej len „žalovaní“), z dôvodu, že ani po opakovaných urgenciách nedošlo k dementovaniu správy vydananej pod názvom „Úverový hanopis“, v ktorej bol sťažovateľ uvedený v zozname „Top 10 fyzických osôb“ s dlhom vo výške 222 000 000 Sk. Po následných rokovaniach došlo asi po štyroch mesiacoch k stiahnutiu tejto informácie z internetu a k zverejneniu ospravedlnenia sťažovateľovi. V dôsledku takýchto skutočností rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 18 C 199/00-46 z 15. januára 2001 bola žaloba sťažovateľa o zaplatenie nemajetkovej ujmy 1 000 000 Sk zamietnutá. Rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 474/02-85 zo 17. októbra 2003 bol rozsudok Okresného súdu Bratislava I potvrdený. Podľa názoru krajského súdu uverejnením článku „Úverový hanopis“ v denníku Pravda s podtitulom „S. zverejnila zoznam svojich dlžníkov“ došlo k zásahu do osobnostných práv sťažovateľa, keďže bola daná neúplná a skreslená správa o sťažovateľovi. Zverejnené ospravedlnenie bolo primeraným zadost'učinením. Okrem tohto súdneho sporu podal sťažovateľ žalobu aj o zaplatenie 5 000 000 USD za to, že zverejnením nepravdivých údajov o sťažovateľovi ako o údajnom dlžníkovi sumy 222 000 000 Sk mu bola spôsobená ujma na cti, verejného uznania a kreditu a následné vypovedanie mandátnej zmluvy medzi sťažovateľom a jeho klientom a nevyplatenie dohodnutej odmeny v sume 5 000 000 USD. V priebehu konania sťažovateľ 11. januára 2005 písomne požiadal o výsluch svedka, ktorý bol v čase uzavretia

mandátnej zmluvy štatutárom klienta. Svedok však vypočutý nebol. Rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C 261/2002-141 z 11. januára 2005 bola žaloba sťažovateľa o 5 000 000 USD zamietnutá, pričom okresný súd sa neriadil právnym názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu č. k. 8 Co 474/02-85 zo 17. októbra 2003 v konaní o ochranu osobnosti, hoci okresný súd predtým konanie prerušil práve za tým účelom, aby počkal na výsledok konania o ochranu osobnosti. V rámci odvolacieho konania boli nariadené viaceré pojednávania. Z účasti na prvom pojednávaní sa sťažovateľ ospravedlnil pre práceneschopnosť a z druhého z dôvodu účasti na zázjazde. V čase tretieho pojednávania mal zdravotné problémy, čo krajskému súdu oznámil a dokumentoval. Potom mu už žiadne predvolanie doručené nebolo. Napokon až 20. decembra 2006 mu bol doručený rozsudok krajského súdu č. k. 3 Co 251/2005-227 zo 14. septembra 2006, ktorým bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu označených základných práv. Vzhľadom na zverejnenie nepravdivých informácií o sťažovateľovi došlo k zásahu do jeho práva na súkromie. Napadnuté súdne konanie podľa sťažovateľa nebolo spravodlivé, lebo všeobecné súdy nepostupovali nestranne, okrem toho mu bol znemožnený prístup na súd tým, že sa nemohol zúčastniť na odvolacom pojednávaní krajského súdu.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, na ochranu mena, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného života, na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, ako aj základného práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov v prítomnosti účastníka konania a základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 261/2002 a krajským súdom pod sp. zn. 3 Co 251/2005 s tým, aby mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume ekvivalentnej 5 000 000 USD. Napokon požaduje odložiť vykonateľnosť právoplatného rozsudku.

2. Z rozsudku krajského soudu č. k. 3 Co 251/2005-227 zo 14. septembra 2006 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného soudu č. k. 17 C 261/2002-141 z 11. januára 2005. Sťažovateľ sa domáhal priznania sumy 5 000 000 USD z dôvodu náhrady škody na ušlom zisku. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalovaný uverejnil na svojej internetovej stránke údaje o osobe označenej „K. J. (...)“, ako aj sumy zostatkov pohľadávok. Mandátna zmluva uzavretá medzi sťažovateľom a jeho klientom bola klientom vypovedaná štyri a pol mesiaca po uverejnení údajov na internete, a to na základe týchto zverejnených údajov. Podľa názoru krajského soudu zverejnené údaje nie sú totožné s identifikáciou mena, sídla a identifikačného čísla pre podnikanie sťažovateľa. Z týchto dôvodov nedošlo zo strany žalovaného k zásahu do osobnostných práv sťažovateľa podľa § 11 Občianskeho zákonníka. Údaje uvedené žalovaným na internetovej stránke boli natoľko podrobné a špecifické, že nebolo možné zameniť ich s menom, sídlom a identifikačným číslom, pod ktorým podniká sťažovateľ ako advokát. Sťažovateľ neposkytol žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali jeho reakciu, resp. iné kroky uskutočnené voči vypovedaniu mandátnej zmluvy. Sťažovateľ vo svojej výpovedi pred okresným súdom uviedol, že sa nedomáhal neplatnosti výpovede mandátnej zmluvy súdnou cestou. Samotné uvedenie dôvodu vypovedania mandátnej zmluvy vo výpovedi nie je možné kvalifikovať vzhľadom na uvedené skutočnosti za zásah žalovaného do práv sťažovateľa. Sťažovateľ nepreukázal, že by došlo k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného, a tým neboli preukázané ani ďalšie predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Nemožno sa stotožniť ani s tvrdením sťažovateľa o tom, že skorším rozsudkom krajského soudu č. k. 8 Co 474/00-85 zo 17. októbra 2003 bol konštatovaný neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv. Súd je viazaný iba výrokom rozhodnutia. V danom prípade došlo k potvrdeniu rozsudku, ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Ani účastníci konania neboli totožní a aj základ konania bol odlišný, pretože predmetom posudzovania bol článok v denníku Pravda, v ktorom neboli v celom rozsahu prevzaté údaje z internetovej stránky žalovaného, lebo chýbalo sídlo a identifikačné číslo.

3. Podľa zistenia ústavného soudu sťažovateľ nepodal proti rozsudku krajského soudu č. k. 3 Co 251/2005-227 dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo

slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Na prerokovanie a rozhodnutie tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku okresného súdu č. k. 17 C 261/202-141 z 11. januára 2005, nie je daná príslušnosť ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa mal krajský súd ako súd odvolací. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku krajského súdu č. k. 3 Co 251/2005-227 zo 14. septembra 2006.

Sťažovateľ namieta jednak porušenie práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozhodnutím krajského súdu v jeho neprítomnosti a bez riadneho predvolania), ale tiež práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života a ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 ústavy a čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru (nevykonaním všetkých navrhnutých dôkazov, ich nesprávnym vyhodnotením a nesprávnym právnym posúdením).

Sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal, že krajský súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti a bez toho, aby bol zákonu zodpovedajúcim spôsobom na odvolacie pojednávanie predvolaný, považuje ústavný súd za neprípustnú.

Z ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Sťažovateľovu námietku treba považovať za taký postup krajského súdu, ktorým sa mu odňala možnosť konať pred súdom. Preto sťažovateľ v súvislosti s touto námietkou mohol podať dovolanie, ktoré treba považovať za účinný opravný prostriedok v rukách sťažovateľa. Vzhľadom na to, že sťažovateľ dovolanie nepodal, je sťažnosť v tejto časti neprípustná.

Pokiaľ sťažovateľ nie je spokojný s právoplatným výsledkom konania, a to vzhľadom na neúplné a nesprávne vyhodnotené dokazovanie, ako aj vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci, treba uviesť, že sťažovateľ vlastne namieta, že konanie vedené všeobecným súdom nebolo spravodlivé. Sťažovateľ v tom vidí porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru, teda porušenie práva na súkromie. Stanovisko sťažovateľa je už na prvý pohľad nesprávne. V posudzovanej veci sa sťažovateľ nedomáhal ochrany svojich osobnostných práv (práva na súkromie), ale majetkového práva, keďže požadoval náhradu škody. Preto z hľadiska predmetu konania na všeobecnom súde bolo primárne tangované základné právo na spravodlivé súdne konanie a základné právo vlastníť majetok, resp. základné právo na ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ústavy. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že prejudiciálnou otázkou konania bolo posúdenie, či došlo alebo nedošlo k zásahu do osobnostných práv sťažovateľa. Základné právo na súkromie bolo predmetom skoršieho konania vedeného sťažovateľom na ochranu osobnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje ústavný súd túto časť sťažnosti za zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá v celom rozsahu, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať návrhom na vydanie dočasného opatrenia.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2007